

Beretning 2011

De foregående to år, har jeg under beretningen startet med ordene: Det har været et begivenhedsrigt år på Viby Friskole. Det kan jeg så gøre igen.....

Flytning og nye rammer

Det kommer nok ikke bag på nogen, hvis jeg konstaterer, at det altoverskyggende projekt har været køb og istandsættelse af – og flytning til – Ramsø Rådhus. For præcis et år siden var vi nemlig samlet på Syv Sognegård til generalforsamling. Her blev det med mere end 95% af stemmerne vedtaget, at vi skulle købe Ramsø Rådhus. Resten er historie.

Det var en meget stor mundfuld, vi gik i gang med. Som det ofte er, når man skal bygge om eller flytte derhjemme, så er det godt, at man ikke helt er klar over opgavens omfang, når man går i gang. Ellers ville man måske slet ikke turde. Sådan var det også her.

En stor og ukendt opgave, hvor der hele tiden har vist sig udfordringer på vejen, som skulle løses. Det meste har været ting, som vi skulle gøre for første gang, og som vi derfor først skulle undersøge, lære, beslutte og gøre. Der har været en række bygningsmæssige ting, hvor det lille byggeudvalg bestående af Hans Hansen fra bestyrelsen, Simon, Flemming og mig har taget stilling til en hel række af de mangeartede udfordringer. Til det vores reception takkede jeg Simon og Flemming personligt som de eneste. Det vil dog her være på sin plads også at sige tak til dig, Hans, for din store indsats i hele byggeriet. Det har været uvurderligt at have dig med gennem hele forløbet.

Men igennem det hele kom vi – ikke mindst takket være en række forældres meget store indsats. Og nu er vi her.....

Det har fyldt rigtig, rigtig meget. Vi har forsøgt at tilrettelægge det sådan, at det ikke gik ud over eleverne og deres dagligdag. Vi mener, at dette langt hen ad vejen er lykkedes. Omvendt er der helt sikkert ting, som vi nu igen skal have fokus på.

For en forholdsvis ny skoleleder er der rigeligt at lave i det daglige arbejde. Tror jeg nok, for allerede på det første bestyrelsesmøde, jeg deltog i, foreslog Jens Andersen, at vi skulle købe "det der rådhus". Det har fyldt meget lige siden, og de sidste måneder op til flytningen var jeg simpelthen ikke tilstede som skoleleder 3 dage om ugen. Her har det været fantastisk at kunne trække på vores dygtige souschef Sanne, som har taget et meget stort ekstra slæb. Vi glæder os alle meget over, at Sanne og Søren skal have et barn til sommer – men hold da op hvor vi – og jeg – vil savne dig og din indsats næste år. Endvidere har en række af skolens lærere bidraget ved altid beredvilligt at tage over, når der var behov. Her skal igen lyde en stor tak for indsatsen til alle forældre, ansatte og elevers indsats, som fik det til at lykkes.

Og var det så det hele værd:

Svaret vil jo vise sig i de kommende år, men allerede nu tror jeg, vi kan sige, at det var det.

- forældreengagement – en fantastisk dynamik og holdånd
- tilstrømning af nye elever: 2012, 2013, 2014 og 8 nye elever siden nytår
- muligheder i form af faglokaler, sal, Torv, legeplads og boldbane

De nye muligheder er vi jo kun lige begyndt at ane konturerne af. Vi ved, at vi med disse rammer nu kan lave den skole, vi gerne vil. Det er nu ikke længere rammerne der sætter begrænsningerne. Det er fantastisk – men også lidt skræmmende. Nu kan vi i hvert fald ikke længere bruge den undskyldning, at "vi har ikke plads". Vi glæder os! Vi er dog ikke færdige. Vi mangler stadig en masse småting, som fx køkken til klubben, legeplads og sandkasse i SFO haven og vi mangler at færdiggøre sløjde. Der skal graves ud til vinduer ud mod skolegården og der skal etableres et udsagningsanlæg.

Skolens fundraisinggruppe arbejder fortsat på at skaffe midler til bl.a. musikområdet og til en multibane. En sådan bane koster en lille ½ million, og de penge har vi ikke. Vi søger en række fonde, og så ser vi hvad der sker. Hvis vi ikke får pengene, må vi lave noget mindre ambitiøst – fx en bane som ligner den i Vestergade.

Apropos Vestergade, så har de fleste nok hørt, at der nu skal ligge en anden friskole. Det ærgrede os lidt. Ikke fordi denne skole på nogen som helst måde vil være en konkurrent til os. Dertil er den alt for anderledes, med en pædagogik, som nok ligger de fleste forældre særdeles fjern: Eleverne må selv om hvornår de arbejder – og med hvad. Eleverne er ikke inddelt i klasser. Der er ikke fastlagte skematimer. Skolen har kun 14 elever!

Når det ærgrer os lidt er det fordi, det kan give noget forvirring hos folk, som ikke lige er fra Viby. Det vil være overordentlig ærgerligt, hvis nogle forældre tager fejl af de to skoler, hvis de fx hører dårligt om den anden skole. Den har nemlig kun 14 elever og friskoleloven kræver at man skal være 35 elever for at være berettiget til statstilskud. Derfor kører skolen på den dispensation man kan give til nye skoler, som er yngre end 3 år. Den omtalte skole er 2 år og er under "skærpet tilsyn" fra Undervisningsministeriet. Dette sker meget sjældent. Ud af landets mere end 500 frie grundskoler er kun 4 under dette skærpede tilsyn – bl.a. altså "Den demokratiske skole". Skulle ministeriet lukke skolen, vil det måske kunne give anledning til forvirring hos folk længere væk. Derfor må vi sørge for at være tydelige og synlige, og håbe der ikke er forældre, som tager fejl.

Året der gik

Blev 2010 så alene et år, som handlede om flytning? Slet ikke. Der er også lavet en rigtig god skole. God, gedigen undervisning kombineret med et stort engagement hos alle ansatte. Masser af spændende undervisning, dannelse og oplevelser til eleverne. Vi kan jo høre på de mange ugentlige henvendelser fra interesserede forældre, som fortæller, at de har hørt godt om os.

2010 blev også året, hvor vi for alvor tog hul på arbejdet i vores trin-struktur. Vi har nu et fast team omkring indskolingen – og på mellemtrin og overbygning er der nu også en tråd, sådan at man i løbet af sit skoleforløb vil skifte klasselærer når man starter i 3. klasse og når man starter i 7. klasse. Sådan er vores ideelle verden – men heldigvis er verden uforudsigelig. Der skal fødes børn, der skal tages uddannelse osv., og derfor vil der jo selvfølgelig også ske andre afbræk i et skoleforløb.

Der er naturligvis også ansatte, som bliver syge. Der er vi heldige, fordi vi stort set altid sætter vikarer på – vikarer, som kender eleverne, og som nemt kan tage tråden op i klassen. Når vi hører fra andre skoler er det langt fra altid, at der sættes vikar på ved sygefravær. Vi har i år modtaget en elev fra en folkeskole, som havde haft 120 aflyste timer siden sommerferien.

Vi har haft fokus på sygefravær, og det er glædeligt at se, hvordan det generelle sygefravær er faldet markant. Vi har haft nogle langtidssygemeldinger, men alt i alt oplever vi, at sygefraværet er lavt, og at der er en meget høj forpligtelse fra de ansatte til at komme, - også selvom man har lidt snue.

På medarbejdersiden har vi sidste sommer ansat to nye ansigter, nemlig Michael & Michael. De er faldet godt til, og har begge bidraget med nye ideer og viden. Netop nu er vi ved at ansætte en barselsvikar for Sanne, som skal vikariere det kommende skoleår.

Kommende år

Udover, at vi skal lære at bruge de nye rammer og lære at se de nye muligheder, skal vi selvfølgelig også udvikle os på en række andre områder.

Vi er stadig i gang med at lave forsøg på lejrskoleområdet. Om nogle uger tager 7+8 klasse til Berlin, 6. klasse skal på tur til Skanderborg og sejle i kano. 3+4 klasse skal på hyttetur. Indskolingen fortsætter succesen med ture-lejrdage. Til september skal 9. klasse til Sydengland og gå på en engelsk skole – og bo privat indkvarteret – i Sidmouth. Til vinter skal 7+8 klasse til Norge på vinterlejrskole. Vi havde en stor succes sidste år, og vi glæder os til at gentage den. På dialogmødet i efteråret, fortalte nogle af 9. classes eleverne om turene til Norge og England. Det samme gjorde en mor til en elev. Det var tankevækkende og glædeligt at høre, det store udbytte både forældre og elever vurderede, der var kommet ud af turene.

Vi arbejder fortsat med evaluering. Vi har nu snart kørt 2 skoleår med den nye evalueringsstruktur – og vi skal tale om, hvad der virker godt, og hvor vi skal justere. Et punkt, der skal justeres er at vi skal være endnu bedre til at lade evalueringen efterfølges af opstillingen af nye mål.

Bestyrelsen vil fortsat lave dialogmøder, hvor alle forældre indbydes til at deltage i skolens udvikling. Som jeg senere vil komme ind på, er der nu sat gang i en proces, vi kan kalde "profilafklaring". Det er foranlediget af netop et sådant dialogmøde, som bestyrelsen holdt i efteråret.

Fremtidsudsigter

Så alt i alt går det rigtig godt – og var man ikke nordjyde, ville man nok sige "fantastisk". Det er dog også vigtigt at holde sig for øje, at der også lurer skyer i horisonten.

- 1) Regeringens genopretningsplan
- 2) Roskilde Kommunes beslutning om, at fratage de frie grundskoler deres SFO tilskud

3) Et hårdt angreb på friskoleloven og de frie skolers ret til at drive friskole

ad 1) Regeringen har med sin genopretningsplan (den som onde tunger kalder genopretning efter Anders Fogh) ramt de frie grundskoler hårdt. I mange år har statstilskuddet til en friskoleelev været 75% af prisen for en folkeskoleelev. Denne procentsats – koblingsprocenten – skal nu over de næste 4 år sættes ned til 71%. Holder man det sammen med, at kommunerne skærer voldsomt på folkeskoleområdet, så kan man sige at vi rammes af et dobbeltløbet gevær. Vi får nu en lavere procentsats af et mindre beløb. Samtidig blev vi i 2010 – med 5 måneder tilbage af finansåret pålagt en dispositionsbegrænsning – en besparelse på 1 % - ca 60.000

ad 2) I Danmark betaler kommunerne som nævnt ca ¾ af prisen for de elever, som skal på en fri grundskole som vores. I praksis sker det ved, at pengene fratrækkes kommunens bloktilskud. Det sker fra 1. august. I Roskilde har vi imidlertid tidlig skolestart for nye 0. klasser allerede 1. maj. Vi er af den opfattelse, at kommunen så skal betale deres andel af de 3 måneders skolepenge (maj, juni og juli) for børnehaveklasse-elever på friskolerne. Forældrene til de børn er jo også skatteydere. I stedet har kommunen valgt at putte pengene i den slunkne kommunekasse.

Det vidste vi ikke, da vi vedtog at købe rådhuset, men omvendt kan man spørge sig selv, om vi havde været bedre stillet til at møde denne udfordring i de gamle rammer i Vestergade.

ad 3) For 3 uger siden kom helt uventet et lovforslag om ændring af friskoleloven. Her skulle det defineres hvor mange timer i dansk og kristendom, en skole mindst skulle have, for at være godkendt. Vi lever op til de krav allerede, men det er selve tanken om, at man gør op med mere end 125 års tradition for, at det er forældrene, som bestemmer. Der er allerede lavet en indskrænkning, som er fornuftig nok: Vi skal "stå mål med folkeskolen". Nu bliver der tale om langt mere detailstyring. Samtidig skulle det også reguleres, sådan at skoler uden elever med anden etnisk baggrund end dansk ville få mindre i statstilskud. Det er vi jo rigtig kede af. Vi har nemlig uden held forsøgt at få fat i den målgruppe – for hvor er der bedre mulighed for at blive integreret end på en dansk grundvig/koldsk friskole? Men hvis det ikke er manglende vilje. Hvad fx med friskoler i Vestjylland, hvor denne elevgruppe slet ikke findes?

Der er ingen tvivl om, at de frie grundskoler er under pres fra det omgivende samfund. Helle Christiansen, som er chef i Kirkens Korhær, har brugt en ny betegnelse om det samfund vi lever i - efter det postmodernistiske samfund. Hun har kaldt det det post-solidariske samfund. Et samfundsorden, efter solidaritetens tidsalder. Det er tankevækkende. Det er rigtig derfor rigtig ærgerligt, at de frie grundskoler ikke gives kredit for arbejdet med at være modvægt til den tendens. For netop vores fællesskabsdannede praksis er en fantastisk modvægt. Vi har som mål, at vores elever skal lære at tage vare på sig selv – og dermed at blive i stand til at tage vare på andre – på fællesskabet. Her kan og bør vi som skole være med til at danne modkultur. Vi insisterer f.eks. hos os på, at alle fag er lige vigtige. De klassiske boglige fag er lige så vigtige som de praktiske/kreative, men det er vigtigt at sige, - sådan som jeg sagde sidste år: at faget er et skridt på vejen mod målet; og målet er dannelse! Dannelse til at kunne mestre sit eget liv i gensidig afhængighed af og tillid til sine medmennesker. "Være en – men en iblandt".

Generelt er vores fremtidsudsigter gode. Vi oplever en kolossal interesse. Masser af positiv omtale i folkemunde, masser af positiv omtale i medierne, masser af henvendelser fra forældre, som har hørt godt om skolen. Da vi bestemte at købe rådhuset, vidste vi, at vi skulle være flere elever, for at det kunne løbe rundt. Nærmere bestemt omkring 145. Netop nu er vi 137 elever – der mangler altså 8 elever, før vi når målet. I lyset af de nye udfordringer så skal vi nok regne med yderligere 8-10 elever inden for de næste 4 år. Det skal nok gå. Der ringer så mange bekymrede forældre, som oplever en folkeskole, hvor der skæres ned i timetal, aflyses timer, sammenlægges klasser med klassekvotienter på 25-28 elever. Så fremtiden tegner lys. Fantastiske rammer, og dejlige elever. Engagerede ansatte og forældre!

Tak

Til slut vil jeg gerne rette en meget stor tak til alle ansatte på skolen. Tak for en kæmpe indsats, for engagement, arbejdsglæde og en meget positiv indstilling til at få tingene til at lykkes. Også en stor tak til bestyrelsen. Tak for opbakning og tillid til vi ansatte. For konstruktiv med- og modspil..

Til forældrene skal der lyde en tak for tilliden. I har betroet os det vigtigste I har. Vi gør hvad vi kan for at vise os tilliden værdig. I skal også have tak for de mange roser, I giver os i dagligdagen, og for de mange pæne ord, I siger om os rundt omkring. I er vores allervigtigste og bedste reklame. Jeres omtale af skolen er langt mere værd en alverdens annoncer og artikler.